

Basına ve kamuoyuna,

TÜRK-IŞ/BASIN-IŞ SENDİKASI BAŞKANLAR KURULU'NUN GÜNDEME İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

Başkanlar Kurulumuz, Sendikamızın üyelerimizden, Yönetici-Temsilci Eğitimi sırasında yönetici ve temsilcilerimizden gelen şikâyet ve talepleri ve çalışma hayatında yaşanan gelişmeleri değerlendirdiği toplantı sonucunda, aşağıdaki tespit ve acil taleplerimizin kamuoyu ile paylaşılması konusunda mutabık kaldı:

1) Ücret Zammı ve Enflasyon: İşçi, memur, çiftçi, esnaf kısaca tüm emekçiler olarak yüksek enflasyondan, yoksullaşmadan ve hayat pahalılığından bunaldık. Enflasyon resmi rakamlarda yüzde 83'ü aile bütçemizde yüzde 200'ü aştı. Gıda enflasyonu ve kiralar, çocuklarımızın eğitim masrafları vb. nedenlerle borcu borçla, krediyle, kredi kartıyla kapatır hale geldik. Asgari ücret ve kademeli olarak tüm diğer ücretler yıl sonunda Türk-İş'in açıkladığı Açlık ve Yoksulluk Sınırları, kira seviyeleri, yıl içinde enflasyonun ulaştığı en yüksek yıllık enflasyon düzeyi dikkate alınarak artırılmalıdır. Aksi halde toplumsal patlamalar kaçınılmaz hale gelecektir.

2) Vergi Adaleti: Asgari ücrete kadar olarak ücretlerin gelir ve damga vergisinden istisna tutulması önemli bir adım olurken, en büyük eksikliği KDV iadesi uygulamasından dönüştürülen "Asgari Geçim İndirimi" uygulamasına son verilmesidir. Asgari ücretin gelir ve damga vergisinden istisna tutulması uygulamasına devam edilmesini ve asgari geçim indirimi uygulamasının tekrar başlatılmasını önemle talep ediyoruz.

Ancak buna rağmen vergide adalet sağlanmış olmayacaktır. Ücretli kesimler, özellikle aşağıda vurguladığımız konularda acil çözüm beklemektedir:

- Ocak ayında zaten ücrete orantısız olarak %15 ile başlayan gelir vergisi kesintisinin yıl sonuna doğru ücret seviyesine göre, %20, %27 ve hatta %35'e ulaşması vergi adaletsizliğin en önemli göstergesidir. Ücrete orantısız (Örneğin %15) vergi kesintisi zaten düşük ücretlinin az, yüksek ücretlinin çok vergi vermesine anlamına gelirken ilerleyen aylarda gittikçe ağırlaşan oranların hiçbir makul gerekçeyle izahı olamaz.

Vergi tarifesinde 2004 yılında ücretin vergi matrahı üzerinden yapılan hesaplama göre birinci vergi dilimine (%15) 16 asgari ücret sığarken, 2022 yılı birinci ve ikinci altı ay asgari ücret ortalamaları üzerinden baktığımızda sadece 6 asgari ücret sığmaktadır. Bu şu anlama gelmektedir: Son 20 yıl içerisinde ücretlerimize, örtülü olarak %20 ve %27 kesinti yapılacak şekilde vergi güncellemeleri yapılmıştır. Bunun izahı yoktur.

Bu açıklamalar ışığında, vergi oranının ücretlerde tek bir oran olarak düzenlenmesini talep ediyoruz. Bu yönde Türk-İş'in taleplerini tüm gücümüzle destekliyoruz. Bu konuda gerekli mücadeleyi vermeye hazırız.

- Vergideki ikinci önemli açık, zaten kazancımızdan gelir ve damga vergimizi öderken, vergilendirilmiş bu kazancımızı harcarken de yüksek düzeyde ve tekrar tekrar KDV, ÖTV ve dolaylı vergiler ödemek en masum tabirle büyük bir yanlışlıktır. Dolaylı vergiler asgari seviyelere düşürülmeli, ÖTV kaldırılmalı, gıda, temizlik, eğitim, sağlık, yol, yakıt, elektrik, su, doğalgaz, iletişim gibi temel ihtiyaç kalemlerinden alınan KDV ise sadece kayıtlı ekonominin korunması amacıyla ve azami % 0,5 civarında belirlenmelidir.

3) Sağlıkta Adalet Gerek: Her ay düzenli olarak ücretlerimizden işveren payı ile birlikte % 12,5 Genel Sağlık sigortası primi kesilmektedir. Bu, asgari ücretlide bile aylık 808,88 TL; yıllık 9.706,50 TL sağlık primi demektir.

Buna rağmen, ekstra muayene, ilaç, tetkik ve tedavi, yatak, doktor paraları ödemekten, randevu alamamaktan, özel hastanelere ve tamamlayıcı sağlık sigortası sistemine yönlendirilmekten, kısacası sağlık sisteminden yararlanamamaktan yorulduk. Sağlıktaki bu “parasını alırım hizmetini vermem” uygulamasının en kısa sürede düzeltilmesi gerekir.

Bunun yanı sıra, eğitim, sosyal güvenlik gibi temel kamu hizmetlerinin ticarileştirilmesine son verilmesini, vatandaşlarımızın bu hizmetlere kolay ve ücretsiz ulaşımını sağlayacak politikalar izlenmesini, devletin denetim ve gözetim görevlerini etkin yürütmesini talep ediyoruz.

4) İşsizlik Sigortasına her ay düzenli olarak prim ödemesine rağmen ağır şartları karşılayamayanların işsizlik ödeneğini alamamasına, alanların da kısa süreyle almasına karşın, fonun çeşitli adlarla ve teşviklerle işverenlere ve iktidarın ihtiyaçlarına kaynak olarak kullanılmasına tepkiliyiz. Yararlanma şartları mutlaka yeniden düzenlenmelidir.

5) Kıdem tazminatı konusu yıllardır çözülüyor. Bu tazminat, bizlerin işverene emaneti, birikmiş alacağıdır. Bir işçi hangi sebeple işten ayrılırsa ayrılırsın, tazminatını alabilmelidir. Bu konuda on binlerce dosya Mahkemeleri kilitlenmektedir. İşçinin, kazancına, filli çalışma süresine varıncaya kadar tüm bilgiler SGK kayıtlarında mevcuttur. Kamu, işten çıkarılma durumunda resen kıdem tazminatını işçiye ödemeli ve işverenden bunu borç olarak tahsil etmelidir. Kaynak israfı ve suistimallerin böylece önüne geçilebilir.

6) Anayasal Sendika ve Toplu Pazarlık hakkımızı kullanamıyoruz aksine işten çıkarılma tehditleri ile karşılaşmıyoruz. Bakanlığın bizzat işveren tarafından sağlanan resmi verilere, göre düzenlediği çoğunluk tespiti ve yetkiye, işverenlerin arkası boş gerekçelerle sadece süreci uzatmak adına Mahkemelerde çoğu durumda yanlış mahkemelere giderek itiraz etmesini kabul etmiyoruz. Kamu, Anayasal bir hakkın yargısal suistimallerle kullanılamaz hale getirilmesine göz yummamalıdır. Yasal düzenleme bir an önce yapılmalıdır. Bakanlığın tespiti geçerli olmalı; tüm itirazlar, makul ve somut gerekçelere yaslanıyorsa bir sonraki dönemi etkilemeli işçi ve sendika tarafının varsa bir eksikliği bir sonraki döneme kadar bunu tamamlaması sağlanmalıdır.

7) Emeklilikte yaşa takılan işçilerin (EYT'lilerin) sorununun bir an önce ve 99 öncesi şartlara göre koşulsuz, kademesiz çözüme kavuşturulmasını talep ediyoruz. EYT'li çalışanların bu beklentisi ek koşul, ek prim ödemesi gibi yan yollarla sakatlanmamalı, mevcut hiçbir çalışanın koşullarını da geriye götürmemelidir.

8) Çıracak veya stajyer olarak çalışma hayatında çalışmaya başlayanların o dönemler için prim borçlanmasının önünün açılmasını talep ediyoruz. Çalışılmamasına rağmen hayatın doğal akışı nedeniyle yerinde düzenleme ile askerlik borçlanması, doğum borçlanması, yurtdışı borçlanması gibi borçlanmalar yasaya girmiştir. Oysa stajyerler ve çıracıklar bu dönemlerinde fiilen çalışmaktadır. Bu dönem için de borçlanma hakkı mutlaka getirilmelidir.

9) Basın, düşünce ve ifade özgürlüklerimizin, sendika ve toplu pazarlık haklarımızın garanti altına alınmasını, önlerindeki engellerin kaldırılmasını talep ediyoruz. Ve bu noktada bir engel daha kaldıramayacağımızın altını çizmek istiyoruz... Tabi ki dezenformasyon gibi bir eylemi destekleyemeyiz; ancak *“dezenformasyonla mücadele”* adı altında, düşüncenin, ifadenin, haber almanın ve bir meslekten başlayarak tüm toplumun sansürün gölgesi altına alınmasını da kabullenemeyiz... Bu nedenle Matbaacısından, Gazetecisine basın emekçilerinin mesleklerini yapamaz hale gelmesi; insanların sessizlik ya da tek seslilik içine hapsedilmesi gibi ciddi sorunlara yol açabilecek *“düzenlemeler”* üzerine bir kez daha düşünülmesini istiyoruz... Bu kanunun çıktığı günü de; gazetecilik adına *“kötü anlamak”* istemiyoruz...

10) Son dönemde toplumda artan şiddet olaylarının ve özellikle kadına yönelik şiddetin önlenmesi için gerekli adımların bir an önce atılmasını talep ediyoruz.

11) Dünya ortalamasının dört katına ulaşan, sayıları resmi rakamlarda dahi 6 milyona varan göçmen ve sığınmacılar sorununa ilişkin bir yol haritasının ve çözüm programının bir an önce hayata geçirilmesini talep ediyoruz.

Diğer pek çok talebin içinden özetle dile getirdiğimiz bu acil taleplerin hükümet, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, tüm siyasi partiler ve milletvekilleri tarafından dikkate alınmasını ve bu konularda atacakları somut ve kalıcı adımların kamuoyuyla paylaşılmasını talep ediyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin sosyal ve hukuk devleti ilkesi; tüm emekçilerin en önemli dayanağı, toplumsal huzurun garantisidir. Bu ilkenin tüm gerekleriyle bir an önce canlandırılmasını talep ediyoruz.

Tüm sendikalarımızı, sivil toplum ve demokratik kitle örgütlerini; bu ve benzeri talepleri önümüzdeki süreçte yüksek dille gündeme taşımaya çağırıyor, Türk-İş'in gündeme getirdiği talepleri ve atılacak adımları sonuna kadar destekliyoruz.

**SAYGILARIMIZLA,
Türk-İş/ Basın-İş Sendikası
Başkanlar Kurulu**